

ประโยค ป.ธ.๗
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๑

๑. อัย ภิกขเว ปจโหม มหาโจโรติ อัย สนฺธิจฺเจตทกาทิโจรโก วिय น เอกํ กุลํ น เทว อถโซ มหาชนํ วญฺเจตฺวา จตฺตฺปจฺจยคฺคหณโต ปจโหม มหาโจโรติ เวทิตฺตฺโพ ๑ เย ปน สุตฺตฺนตฺติกา วา อาภิกฺขมมิกกา วา วินยธฺรา วา ภิกฺขุ ภิกฺขาจาเร อสมฺปชฺชมาเน ปาลี วา วาเจนตา อฏฺฐกถํ กถเนตฺตา อนุโมทนา ย ฐมฺมกถาย อิริยาปถสมฺปตฺติยา จ โลกํ ปสาเทนฺตา ชนปทจาริกํ จรณฺติ สกฺกตา ครุกตา มานิตา ปุชิตา อปจิตา เต ตนฺติปฺป เวณฺณฎฺฐนกา สาสนชฺเขตฺกาทิ เวทิตฺตฺพพา ๑ อตฺตโน ททตฺติติ ปริสมชฺชเณ ปาลีณฺจ อฏฺฐกถณฺจ สํสนฺเตตฺวา มธฺุเรน สทฺเทน ปสาทณฺิยํ สุตฺตฺนตฺตํ กถेतฺวา ฐมฺมกถาวสาเน อจฺฉริยพฺกุตฺตา เตน วิณฺณชฺชเนน อโห ภาเนตฺวา ปาลี จ อฏฺฐกถา จ สุปริสุทฺธา กสฺส สนฺติเก อุกฺคณฺหิตฺถาติ ปุจฺฉิตฺโต โก อมฺหาทิสฺเส อุกฺคณฺหาเปตฺตํ สมตฺถโตติ อาจริยํ อนุทฺทิสฺสิตฺวา อตฺตนา ปฏฺิวิทฺธํ สยมฺภูวณฺาธคฺคํ ฐมฺมวินยํ ปเวเทติ ๑ อัย ตถาคเตน สตฺสทฺสสฺส กปฺปาธิกานิ จตฺตาริ อสงฺเขยฺยานิ ปารมฺมิโย ปุเรตฺวา กิจฺเจเน กสิเรน ปฏฺิวิทฺธฐมฺมตฺถเนนโก ทฺฐติโย มหาโจโร ๑ อมูลเกน อพฺรหฺมจฺริเยน อนุทฺธํเสตฺติติ ตสฺมิ ปุคฺคเณ อวิชฺชมาเนน อนุตฺติมวตฺตฺตฺวา อนุวตฺติ โจเทติ ๑ อัย วิชฺชมาณคฺคณฺมกฺขี อริยคฺคณฺตฺถเนนโก ตฺฐติโย มหาโจโร ๑ เตหิ คิหิ สงฺคณฺหาตฺติติ ตานิ ทตฺวา คิหิ สงฺคณฺหาติ อนุคฺคณฺหาติ ๑ อัย อวิสฺสชฺชริยํ อเวงฺกคฺคิยณฺจ ครุปริกฺขารํ ตถาภาวโต เถเนตฺวา คิหิสงฺคณฺหนโก จตฺตโต มหาโจโร ๑ โส จ ปนายํ อิมํ ครุภณฺทํ กุลสงฺคณฺหนตฺถํ วิสฺสชฺชเชนฺโต กุลทฺฐสทฺทกฺกญฺํ อापชฺชติ ปพฺพาทนียกมฺมารโห จ โหติ ภิกฺขุสงฺฆํ อภิกฺกวิตฺวา อิสฺสรวตฺยา ย วิสฺสชฺชเชนฺโต อุลลจฺจยํ อापชฺชติ เถยฺยจิตฺเตน วิสฺสชฺชเชนฺโต ภณฺทํ อคฺขมาเปตฺวา กาทเรตฺตฺโพติ ๑ อัย อคฺโค มหาโจโรติ อัย อิมสํ มหาโจรณํ ชฺชฺชฺชโจโร อิมินา สทิสฺโส โจโร นาม นตฺถิ โย ปณฺณจฺฉินฺทริยคฺคณฺมาตฺติตํ อตฺติสณฺทํ สุชฺชมํ โลกุตฺตรฐมฺมํ เถเนติ ๑

(ปรุมนธมนคปสาทิกา จตฺตอปรารชิก หน้า ๕๕๑ - ๕๕๓)

๒. น เกวลฉจ มาตุคามสุส สรีรเมว อนามาส์ นิวาสนปารุปนมิ
 อากรณภณทมิ ตินณชูปกั วา ตาลปณณมูทกั วา อุปาทย อนามาสเมว ๑ ฉจ โข
 นิวาสนปารุปนํ ปิลนธนตถาย จปีตเมว ๑ สจ ปน นิวาสนํ วา ปารุปนํ วา ปรีวตเตตวา
 จีวรตถาย ปาทมุเล จเปติ วฏฐติ ๑ อากรณภณเทสุ ปน สีสปรุสาธนทนตสุจิ-
 อาทิกปियภณทํ อิมํ ภนเต ตุมเห คณทถาติ ทียมานํ สีปภาฏิกาสูจิตอาทิอุปรณตถาย
 คเหตุทพํ ๑ สุวณณรชตมุตตาทิมยํ ปน อนามาสเมว ทียมานมปิ น คเหตุทพํ ๑

น เกวลฉจ เอตาส์ สรีรูปคเมว อนามาส์ อิตถีสณจาเนน กตํ กฏจรูปมิ
 ทนตรูปมิ อयरูปมิ โลหรูปมิ ติปูรูปมิ โปตถกรูปมิ สพพรตกรูปมิ อนตมโส
 ปิฎจมยํ รูปมิ อนามาสเมว ๑ ปรีโลกตถาย ปน อิทํ ตุมหากํ โหตุติ ลภิตวา จเปตวา
 สพพรตมมยํ อวเสสํ ภินุทิตวา อุปรณณารทํ อุปรณณเ ปรีโลกการทํ จ ปรีโลกเ อุปรเนตุ
 วฏฐติ ๑

ยถา จ อิตถีรูปกั เอวํ สตตวิธํ ธณณมิ อนามาส์ ๑ ตสมมา เขตตมชฎเนน
 คจจตา ตตถ ชาตกมิ ธณณผลํ อนามสนนเตน คนตทพํ ๑ สจ ชรทวาเร วา มคเค วา
 ธณณํ ปสาริตํ โหติ ปสเสน จ มคโค อตถิ น มททนเตน คนตทพํ ๑ คมนมคเค อสติ
 มคคํ อธิฎจาย คนตทพํ ๑

(ทุกขสมันตปาสาทิกา สังฆาทิเสส หน้า ๓๔ - ๓๕)

—◆—
 ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๗

แปล มคธเป็นไทย

พ.ศ. ๒๕๔๑

๑. ข้อว่า **อภัย ภิกขเว ปจโฆ มหาโจโร** มีความว่า ภิกษุผู้เลวทรามนี้ เป็นเสมือนโจรผู้ตัดช่องเป็นต้น ฟังทราบว่าเป็นมหาโจรจำพวกที่ ๑ เพราะไม่ใช่จะหลอกหลวงตระกูลหนึ่งหรือสองตระกูลเท่านั้น ก็ทำมิได้ โดยที่แท้ หลอกหลวงมหาชนรับเอาปัจจัย ๔ ๑ ส่วนภิกษุเหล่าใด ผู้เชี่ยวชาญในพระสูตร ผู้เชี่ยวชาญในพระอภิธรรม หรือผู้ทรงพระวินัย เมื่อการภิกษาจารไม่สมบูรณ์ ก็เที่ยวจาริกไปตามชนบท บอกลาสิ กล่าวอรรถกถา ให้ชาวโลกเลื่อมใสด้วยการอนุโมทนา ด้วยการกล่าวธรรม และด้วยความเรียบร้อยแห่งอิริยาบถ ภิกษุเหล่านั้น ผู้อันชาวโลกสักการะ เคารพ นับถือ บูชา ย่าเกรง ฟังทราบว่าเป็นผู้สืบต่อแบบแผนและประเพณีไว้ เป็นผู้ยังพระศาสนาให้รุ่งเรือง ๑ สองบทว่า **อตุตโน ทหติ** มีความว่า ภิกษุผู้เลวทราม เทียบเคียงพระบาลีและอรรถกถาในท่ามกลางบริษัท กล่าวพระสูตรอันนำเลื่อมใสด้วยเสียงที่ไพเราะ เมื่อจบการกล่าวธรรม ถูกท่านผู้รู้ ผู้เกิดความอัศจรรย์ใจไต่ถามว่า ท่านผู้เจริญ นำอัศจรรย์ พระบาลีและอรรถกถาปริสฺฐิตี พระคุณเจ้าเรียนในสำนักของใคร ดังนี้ ก็กล่าวว่า ใครเล่า จะสามารถให้พวกคนอย่าง อาตมาเรียนได้ แล้วไม่อ้างถึงอาจารย์ ประกาศพระธรรมวินัยที่ตนรู้แจ้ง คือ ที่ตนได้บรรลุด้วยสยัมภูญาณ ๑ ภิกษุผู้ขโมยพระธรรมที่พระตถาคตเจ้าทรงบำเพ็ญพระบารมีมาสิ้น ๔ อสงไขยแสนกัลป์ ได้ตรัสรู้โดยยากแสนลำบากนี้ ฟังทราบว่าเป็นมหาโจร จำพวกที่ ๒ ๑

ข้อว่า **อมูลเกน อพฺรหฺมจฺริเยน อนฺนุทฺธเสติ** มีความว่า ภิกษุผู้เลวทราม ย่อมกล่าวหา คือ กล่าวโจทก์ด้วยอันติมวัตถุ ซึ่งไม่มีอยู่ในบุคคลนั้น ๑ ภิกษุผู้ลบหลู่ความดีที่มีอยู่ ขโมยคุณความดีของพระอริยเจ้านี้ ฟังทราบว่าเป็นมหาโจรจำพวกที่ ๓ ๑ ข้อว่า **เดหิ คิหิ สงฺกณฺหาติ** มีความว่า ให้ครุภัณฑ์ ครุบริหาร มีอารามเป็นต้นเหล่านั้น ข้อว่า ย่อมสงเคราะห์อนุเคราะห์พวกคฤหัสถ์ ๑ ภิกษุผู้ขโมยครุบริหารที่ไม่ควรจำหน่ายและไม่ควรแจก โดยความเป็น อย่างนั้น สงเคราะห์พวกคฤหัสถ์นี้ ฟังทราบว่าเป็นมหาโจรจำพวกที่ ๔ ๑ ก็แล ภิกษุนี้ทั้งนั้น เมื่อจำหน่ายครุภัณฑ์นี้ เพื่อสงเคราะห์ตระกูล ย่อมต้องถูกลงโทษทุกกฎด้วย ย่อมเป็นผู้ควรแก้ปทัชชาขียนกรรมด้วย เมื่อจำหน่ายด้วยความใหญ่ ครอบงำภิกษุสงฆ์ ย่อมต้องถูกลงโทษ

เมื่อจำหน่ายด้วยโดยจิต สงฆ์พึงให้ตีราคาสิ่งของปรับอาบัติ ดังนี้แล ฯ

ข้อว่า **อัย อคฺโค มหาโจโร** มีความว่า ภิกษุใดขโมยโลภุทธธรรม อันสุขุมละเอียดยิ่งนัก ล้วงพันวิสัยที่อินทรีย์ ๕ จะยึดถือเอาเป็นอารมณ์ได้ ภิกษุนั้น จัดเป็นโจรชั้นหัวหน้าของมหาโจรเหล่านี้ ขึ้นชื่อว่า โจรผู้เสมอเหมือนภิกษุนั้น ไม่มี ฯ

๒. ก็ ไซ้แต่ร่างกายของหญิงอย่างเดียวกันเท่านั้น จัดเป็นวัตถุอนามาส หามิได้ ผ้านุ่งและผ้าห่มก็ดี สิ่งของเครื่องประดับก็ดี กระทั่งเสวียนหญ้าหรือแหวนใบตาล ก็จัดเป็นวัตถุอนามาสทั้งนั้น ฯ ก็ ผ้านุ่งและผ้าห่มนั้นแล ที่เก็บไว้เพื่อต้องการใช้เป็นเครื่องประดับเท่านั้น จึงจัดเป็นวัตถุอนามาส ฯ แต่ถ้าหากว่า หญิงเปลื้องผ้านุ่ง หรือผ้าห่มวางถวายไว้แทบเท้า เพื่อต้องการให้ภิกษุทักจีวร ผ้านุ่งหรือผ้าห่มนั้น ย่อมควร ฯ ก็ บรรดาสิ่งของเครื่องประดับ สิ่งของที่เป็นกับปียะ มีเข็มกลัดที่ทำด้วยงาสำหรับประดับศีรษะเป็นต้น ที่หญิงถวายด้วยกล่าวว่า ท่านเจ้าค่ะ ขอพระคุณเจ้าโปรดรับสิ่งนี้ไว้เถิด ภิกษุพึงรับไว้ เพื่อประโยชน์เป็นเครื่องอุปการณมีฝักมิดโกนและเข็มเป็นต้น ฯ ส่วนสิ่งของที่ทำด้วยทอง เงิน และแก้วมุกดาเป็นต้น จัดเป็นวัตถุอนามาสแท้ แม้ถวายภิกษุก็ไม่ควรรับ ฯ

อนึ่ง ไซ้แต่เครื่องประดับที่สวมใส่ที่ร่างกายของหญิงเหล่านั้นอย่างเดียวกันนั้น จะจัดเป็นวัตถุอนามาสก็หามิได้ รูปที่ทำด้วยไม้ก็ดี รูปที่ทำด้วยงาก็ดี รูปที่ทำด้วยเหล็กก็ดี รูปที่ทำด้วยโลหะก็ดี รูปที่ทำด้วยดีบุกก็ดี รูปที่ทำด้วยผ้าก็ดี รูปที่ทำสำเร็จด้วยรัตนะทุกอย่างก็ดี ที่เขาทำโดยสัจฐานแห่งสตรี โดยที่สุด แม้รูปที่ปั้นด้วยแป้ง ก็จัดเป็นวัตถุอนามาสทั้งนั้น ฯ ก็ ภิกษุได้รูปที่เขาถวายว่า ขอรูปรนี้ จงเป็นของท่าน ยกเว้นรูปที่สำเร็จด้วยรัตนะทุกอย่าง รูปที่เหลือนจะทำลายเสียแล้วน้อมนำเอาสิ่งที่ควรเป็นอุปการณได้เข้าในเครื่องอุปการณ และสิ่งที่ควรใช้สอยได้เข้าในของสำหรับใช้สอย เพื่อประโยชน์แก่การใช้สอย ควรอยู่ ฯ

เปรียบเหมือนรูปสตรี จัดเป็นวัตถุอนามาส ฉันทโต แม้อัญชาติ ๗ ชนิด ก็จัดเป็นวัตถุอนามาส ฉันทนั้น ฯ เพราะฉะนั้น ภิกษุเมื่อเดินไปกลางทุ่งนา พึงเดินไปอย่าจับต้องเมล็ดธัญชาติ แม้ที่เกิดที่กลางทุ่งนานั้น ฯ ถ้าหากที่ประตูเรือน หรือที่ทางเดินมีธัญชาติที่เขาตากไว้ และข้าง ๆ ก็มีทางเดินอยู่ ภิกษุไม่ควรเดินเหยียบย่ำไป ฯ เมื่อไม่มีทางเดิน ภิกษุก็พึงอธิษฐานให้เป็นทางเดินแล้วเดินไปเถิด ฯ

พระวิสุทธิวงศาจารย์ ญาณส่วโร วัดเทพธิดาราม
สนามหลวงแผนกบาลี

แปล
ตรวจแก้.